

FOAIA POPORULUI

Cea mai veche foaie poporală, națională și politică, înființată la anul 1892

Un număr: 1 leu

Apare în fiecare Duminică

Un număr: 1 leu

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an Lei 140.—
Pe o jumătate de an „ 70.—
Pentru America 3 dolari pe un an întreg
Pentru societăți și autorități 300 lei anual

Proprietar-Director: N. BRATU, fost Senator

Redacția și Administrația:
Sibiu, strada Regina Maria Nr. 57
Inreg. la Trib. Sibiu No. 187—1938

INSERATE

se primesc la biroul ADMINISTRAȚIEI
Sibiu, str. Regina Maria 57 (fostă Cisanădie)
Prețul inseratelor
Un șir petit 8 Lei pentru fiecare publicare.

Duminică 18 Septembrie 1938

In amintirea trecutului glorios

Sfințirea Mănăstirii Neamului la Mărășești

în prezența M. S. Regelui Carol și a înalților demnitari ai Țării

Cuvântul Mărășești e un cuvânt sfânt pentru neamul românesc. La fel e și pământul aceluia ținut sfințit cu sângele copiilor Neamului.

În amintirea acestor mari jertfe, la Mărășești s'a ridicat un mausoleu, o mare clădire din piatră, unde să-și doarmă somnul de veci marii eroi ai istoricelor lupte, date pentru întregirea Neamului.

Duminică acum, 18 Septembrie 1938, a avut loc sfințirea acestei istorice Mănăstiri a Neamului, în prezența M. S. Regelui Carol, a Patriarhului Miron cu membrii guvernului și alți mulți demnitari militari și civili.

Slujba religioasă pentru sfințirea Mănăstirii s'a început încă de Sâmbătă după amiază și s'a continuat Duminică dimineața, după sosirea M. S. Regelui și a Voevodului Mihai de Alba Iulia.

Duminică la ora 10.10 s'a oficiat serviciul divin în prezența Suveranului, a Marele Voevod Mihai, a membrilor guvernului și ceilalți demnitari sosiți cu trenurile speciale.

După sfințirea bisericii și parastasul pentru pomenirea eroilor morți pe câmpul de onoare, a luat cuvântul P. S. Sa Episcopul Colan, ministrul Cultelor, care printr-o impresionantă cuvântare a arătat faptele eroice ale armatei române în războiul pentru întregirea Neamului.

Au vorbit apoi principesa Cantacuzino, în numele Asociației Femeilor Ortodoxe care a inițiat construirea Mănăstirii, mitropolitul Bălan în numele Transilvaniei pentru care s'au jertfit eroii căzuți, colonelul Ghiorgiu în numele invalizilor de război, general Argeșianu ca ministru de război în numele armatei.

La urmă a rostit M. S. Regele o cuvântare plină de evlavie și preamărire pentru cei ce au luptat în marele război pentru Neam și Țară, aducând jertfa supremă pentru întregirea Neamului.

După solemnitate a urmat defilarea armatei, apoi M. S. Regele și înalții demnitari au pornit cu trenul spre București, unde la ora 4 după amiază a avut loc serbarea împreună cu împărțirea premiilor la cei mai buni producători de grâu și care solemnitate a avut loc de asemenea în prezența Suveranului nostru iubit.

Amănunte mai detaliate vom publica în ediția obișnuită a foii. Am aflat însă totuși de potrivit a da mai înainte acest scurt raport, pe care îl completăm azi cu unele fapte istorice asupra marilor lupte dela Mărășești, Oituz, Mărășești și Războare, lupte cari au ajuns să fie astfel caracterizate de luptătorii în tranșee:

Foaie verde meri domnești
Lupte ca la Mărășești,
Pământul n'a mai văzut,
Și nici Nemții n'au avut,
C'asa iad de foc și fum,
N'a fost decât la Verdun.

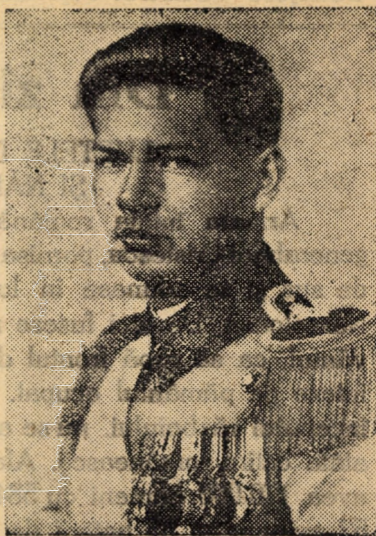
CUVINTE REGALE

Pregătirea unei generații sănătoase pentru ziua de mâine, este cel mai înalt și mai sfânt comandament, pe care trebuie să-l aibă conducătorii unui neam.

Educația nouă care vi se cere, o educație de dragoset, dar și o educație de disciplină, iată baza pe care va trebui așezată noua clădire a Statului Român.

M. S. Regele Carol II

Marele Voevod Mihai

Scrisoarea de temelie

pusă în fundamentul mănăstirii

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, Amin

După judecățile lui Dumnezeu cele nepricepute de oameni, fiind pe acele vremi războaie între Impărași și răsmerițe în țări, viscolul pustirii suflat-a pe acest pământ. Viforoase erau vremile acele. Pământul eco-peritu-s'a de dărâmături și de trupuri moarte.

Dar din acele câmpuri ce fumegau de pârjol și de măcel, venit-a vremea și făcut-a să se înalte strigăte de biruință și de slobozenie a neamurilor.

Dreptatea s'au luat la luptă cu cugetul distrugător, și dreptatea biruit-a. Căci doară Dreptatea este temelia tronului lui Dumnezeu. Deci timpul sosit-a, pentru neamul nostru. Semnul s'au ivit pe cer — pământul clătinuțu-s'a de bucurie — blestemul înfricoșat s'a auzit despre apus — și toate neamurile s'au deșteptat. Neamul nostru cel risipit, în-

tregitu-s'a și s'au așezat seminția noastră, cea a domnitorilor lumii, în volnicia și puterea ei de veacuri, și urmând pilda strămoșilor din cartea de vitejie a trecutului, s'au zidit și s'au împodobit acest Sfânt locaș, pentru vecinica și fericita pomenire, dând și lauda vitejilor ce au primit moartea pentru cuvântul lui Dumnezeu și întru întocmirea neamului nostru și s'au încununat de cununa vitejiei și a dreptății.

Și s'a zidit și împodobit acest locaș, prin îngrijirea Societății Ortodoxe Naționale a femeilor române și a delegaților autorităților bisericești, civile și militare, cu ajutorul tuturor bunilor români și creștini, după răvna cea adevărată dela Dumnezeu dăruită.

Întru pomenirea lor nemoartă și întru gândul că osemintele lor vor fi ca osemintele

lui Elisei, ridicatu-s'a din temelie acest sfânt locaş şi întru aceasta cei ce Dumnezeu îi va hotări urmaşi în vremi, să păzească acest mic adăpost şi casă a oăselor vitejilor neamului, ca să fie nestrucătat în veci, pentru că tot lucrul bun şi de multă nevoie, îl arată cei ce se ostenesc pentru credinţă.

Şi s'au ridicat din temelie sfânt locaş, în zilele Prea Înălţătorului nostru Domn, Ferdinand I din mila lui Dumnezeu, Rege a toată ţara românească şi a Soţiei Sale Maria, Doamna şi Regina, care cu osârdie s'au nevoit spre binele neamului. Mitropolit Primat al României fiind dr. Miron Cristea; Mitropolit al Moldovei şi Sucevei fiind dr. Pimen Georgescu; Preşedinte al Consiliului de Mi-

niştri fiind d. Ion I. C. Brătianu; Ministrul Cultelor fiind d. C. Banu; Preşedintă a Societăţii Ortodoxe Naţionale a femeilor române fiind doamna Alexandrina Gr. Cantacuzino şi doamna Zoe Gr. Râmniceanu casiera Societăţii. Arhitecţii fiind d-nii Pomponiu şi Cristinel. Temelia s'a pus în anul dela Hristos 1923, luna August, 6 19 şi în anul al 9-lea de domnie a prea Măritului nostru Rege Ferdinand I.

Făcutu-s'au trei asemenea acte, din care unul s'au zidit în temelia acestui sfânt locaş, unul s'au depus în arhivele generale ale Statului şi unul se păstrează în arhiva Societăţii Ortodoxe Naţionale a femeilor române.

Ordinul de zi al Regelui Ferdinand către Eroii dela Mărăşeşti

„...Cu piepturile voastre aţi ridicat un zid mai tare decât granitul. Voinţa voastră, vitejia copiilor Ţării noastre aliate, au pus o stavilă potopului vrăjmaşesc ce a vrut să se reverse asupra câmpiilor Moldovei, pentru a purta valurile sale şi mai departe până în sânul Rusiei.

Cu mândrie Mă uit la voi şi vă aduc mulţumirile Mele călduroase şi recunoştinţa Mea ofiţerilor şi trupei care v'aţi purtat atât de brav. Onoare acelora care şi-au lăsat viaţa pentru apărarea patriei lor.

Ne mai aşteaptă nouă lupte, nouă sforţări şi nouă jertfe ni se impun, căci vrăjmaşul tot îşi mai ţine capul sus. Nu uitaţi nici o clipă că drumul spre biruinţă duce numai într-o singură direcţie: înainte; numai învingând pe vrăjmaş puteţi realiza străduinţele voastre. Aţi dovedit până a-

cum că puterea voastră de rezistenţă e mai tare ca năvălirile vrăjmaşului, iar vitejia voastră mai mare decât numărul lui. Va veni momentul când voi veţi fi năvălitorii, când veţi purta drapelele voastre înainte pentru a alunga pe vrăjmaşul de pe pământul care nu este al lui, căci cât timp mai are un picior pe pământul nostru, biruinţa nu este desăvârşită.

Vitejia ce aţi arătat până azi îmi dă dreptul să privesc cu încredere în viitor, căci luptăm pentru bunurile noastre cele mai sfinte şi cauza noastră e justă, de aceea şi biruinţa trebuie să fie a noastră.

Acest ordin trebuie citit la toate companiile, escadroanele şi bateriile.

Dat în Cuartierul Nostru General, în 12/25 August 1917.

FERDINAND

Din zilele luptelor glorioase.

LUPTELE DELA MĂRĂŞTI ŞI NĂMOLOASA.

Armata întâia română, sub comanda generalului Cristescu, pornise de prin Moldova de sus şi se adunase în lunca Siretului la Nămolosa. De aici fusese rânduit să-şi ia avântul, ca să rupă frontul duşman şi să înainteze pe pământul ocupat. Nici odată dela începutul războiului, nu se adunase la un loc atâta oştire românească. Afară de rezerve, ea avea 170.000 oameni cu 584 tunuri de câmp, 52 avioane şi 37 baterii de artilerie grea.

Deodată cu bombardamentul dela Mărăşti a început şi bombardamentul dela Nămolosa. A ţinut 3 zile în şir şi a fost năpraznic. Tunurile româneşti au aruncat în poziţiile duşmane atâta muniţie, câtă încarcă 220 de vagoane de cale ferată. Poziţiile duşmanului erau pustiite, sburaseră şi parii cari ţineau gardurile de sârmă ghimpată, satele din spatele frontului erau arse până în temelie. Duşmanul simţise ce i se pregăteşte, răspundea şi el dar nu avea forţa noastră.

Soldaţii români aşteptau cu nerăbdare ziua când trebuia să înceapă atacul. Se hotărâse aceasta zi la 26 Iulie. Când colo, în ajun, soseşte telegrama dela Petrograd (Petersburg), care opreşte bătălia dela Mărăşti şi o opreşte şi pe cea dela Nămolosa. Păcat de atâta pregătire şi atâta inimă, câtă se pusese pentru a face din bătălia care începuse, cea mai mare biruinţă a oştirii româneşti!

PLANUL ARMATEI GERMANE

Văzând ţinuta Ruşilor, armata germană a prins curaj. Dacă Ruşii nu vor să mai lupte, atunci de ce n'ar lua-o Germanii înainte şi să atace ei armata română şi rusă? Pe frontul românesc, Ruşii aveau înşirate trei armate, iar Românii numai două. Dacă

de frontul lor. În cazul acesta — au socotit Germanii — se prăbuşeşte întreg frontul românesc. Germanii vor cuprinde cu uşurinţă toată Moldova, cu Iaşi cu tot, apoi vor trece Prutul în Basarabia şi vor merge înainte până la Odesa.

Germanii plănuiesc deodată trei lovituri:

- 1) Dacă ocupau Moldova şi goneau pe Rege, sfârşeau cu ţara românească, având cu un duşman mai puţin;
- 2) Puneau mâna pe Moldova şi Basarabia, două ţări bogate în pâine şi alimente, cari lipseau Germanilor;
- 3) Infricoşau din nou pe Ruşi, cari şi aşa nu mai voiau să lupte.

Astfel socotind, Germanii plănuiesc să atace o bucată de front între Vrancea şi Siret. Acolo ştiricise ei, că se află armata rusă a patra, cuprinsă între cele două armate româneşti.

Între timp, iscoade germane se dau pe lângă ruşi, cu rachiu şi tutun, îndemnându-i să nu mai lupte căci şi ei (nemţii) vor face la fel, ca să se sfârşesc odată războiul. În felul acesta s'a calculat, că într-o săptămână Germanii vor fi la Iaşi, iar peste încă una la Chişinău.

Cu acest plan, la Focşani a fost adunată o mare şi aleasă armată germană. Generalul Makensen pleacă din Bucureşti să ia personal comanda. Lupta are să înceapă la 6 August.

ROMÂNII SCHIMBĂ PE RUŞI.

Tocmai în acele zile, însă, conducătorii armatelor ruseşti şi româneşti au hotărât să facă unele schimbări de trupe pe aproape întregul front. Între altele, în locul armatei a patra, rusească, să vie armata întâia românească, care se afla în lunca Siretului dela Nămolosa, acolo unde fusese vorba să se

cu o săptămână mai înainte.

Schimbarea aceasta trebuia să înceapă în noaptea de 6 spre 7 August. Dar tocmai în ziua de 6 August Makensen începu şi el bătălia cea mare.

IN LOC DE RUŞI DAU PESTE ROMÂNII

Cu potop de tunuri, armată germană a început atacul contra Ruşilor în Pădurea Neagră, între râul Putna şi malul Siretului. Dar nici nu s'a început bine lupta, când Ruşii au luat-o la fugă conform învoelii. Până seara Germanii au înaintat zece kilometri.

În situaţia aceasta, comandanţii ruşi s'au sfătuit din nou cu comandanţii români. S'a hotărât grăbirea înlocuirii ruşilor.

În cursul nopţii ce a urmat, Românii cari voiau să schimbe pe Ruşi, în multe locuri au dat de Germani. Ruşii fugise, Germanii înaintase. S'au încins noi lupte între Români şi Germani.

Dar când a început să se crape de ziuă, Germanii au rămas cruciţi, văzând că în faţa lor nu mai au pe Ruşi iuţi la fugă, ci răsăriseră Românii ca din pământ.

Germanii să reculeg. Îşi strâng şi măresc rândurile. La amiază au început o bombardare groaznică contra tranşeele româneşti. Apoi a urmat înaintarea armatei germane. Dar n'a putut înainta mult. Românii s'au opus cu o bărbăţie eroică, îndeosebi în jurul satului Doaga.

LA MĂRĂŞEŞTI ŞI OITUZ

În a treia zi de luptă Românii au primit armată de întărire. A fost divizia a noua care a luat locul Ruşilor ce fugise.

În ziua aceasta, Germanii au început să atace şi la Oituz. Acum dădeau două bătălii, una la Mărăşeşti şi alta la Oituz, cu planul să cuprindă armata română între două focuri, strângându-o între armata ce suia dealungul Siretului spre Mărăşeşti şi cea care cobora dela Oituz.

Ziua a patra a fost mai groaznică chiar şi decât a doua. Intrase în foc eroica divizie de luptători ai lui Scărişoreanu, Poetaş şi Rasoviceanu. Dar Germanii nu se lăsau, căci şi ei primeau neîncetat întăriri.

În cursul luptelor Nemţii răzbisera peste şanţurile şoselei Tecuci-Panciu. Românii luptau din greu dealungul liniei ferate Mărăşeşti-Cosmeşti. Cad soldaţi, cad ofiţeri unul după altul. Dar jertfa nu e zadarnică. Duşmanul e respins înapoi peste râpa Suşiţei seci.

Românii au câştigat lupta. Dar cu ce jertfe! Numai regimentul 34 Costanţa pierduse 35 de ofiţeri şi 1551 soldaţi morţi şi răniţi. Tot cam atât pierduse şi regimentul 36. Aproape toţi comandanţii de batalioane erau morţi şi răniţi. Dar divizia a noua dovedise o nouă biruinţă, după cele dela Neajlov şi în Dobrogea.

Trei încercări ale Germanilor să-şi deschidă drumul spre Mărăşeşti, au fost respinse de Români, cu toată trădarea Ruşilor.

Românii au suferit însă pierderi îngrozitoare, Divizia a noua pierduse 143 ofiţeri şi 6.300 soldaţi, dar putea spune că a închis duşmanului drumul spre Mărăşeşti.

După 13 zile de luptă, Germanii abia putură trece din Valea Putnei în Valea Suşiţei şi să urce pe dealurile cu vii de peste acest râu.

Să nu se uite însă, că la 6 August, când generalul Makensen a plecat din Gara de Nord, şi-a luat ziua bună spunând ofiţerilor săi rămaşi în Bucureşti: Să ne vedem cu bine, peste două săptămâni, la Iaşi!

Dar de aşa ceva nici pomeneală n'a mai fost după două săptămâni, cu toată trădarea rusească.

Ca să poată para mai bine loviturile în viitor, Românii au cerut schimbarea comandei superioare, care să treacă asupra unui român. Aceasta s'a şi întâmplat. Armata română era acum comandată numai de Români, ba aceştia aveau sub comanda lor şi o parte a armatei ruseşti.

Aşa s'au purtat luptele în zilele următoare, până la învingerea totală a Românilor. Ziua dela praznicul Schimbării la faţă a fost cea mai grea zi a bătăliei dela Mărăşeşti. Dar a fost şi cea din urmă. De pe Măgura Odobeştilor, generalul Makensen a scoborât învins.

Vrednicia comandanţilor români, vitejia soldaţilor şi jertfa tuturor, au dat oştirii române biruinţa, — cu toată trădarea rusească, — au scăpat Moldova de năvala duşmanului, iar ţara au scăpat-o dela prăbuşire.